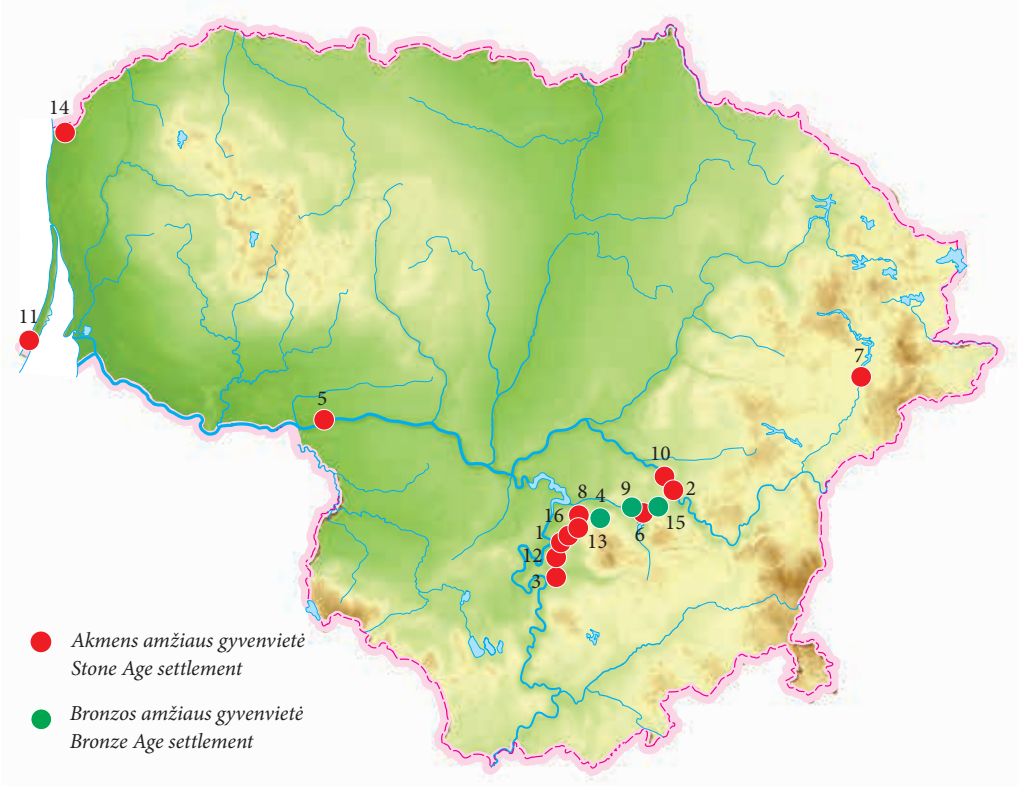
I. Akmens amžiaus ir ankstyvojo metalų laikotarpio objektai
Stone Age and Early Metal Period Sites

1. *Būda*
2. *Diržonys (žr. II)*
3. *Grikapėdis (žr. II)*
4. *Juknonys*
5. *Jurbarkas (žr. IX)*
6. *Kakliniškės (žr. II)*
7. *Kaltanėnai (žr. I)*
8. *Kruonis*
9. *Mijaugonys*
10. *Mitkiškės*
11. *Nida*
12. *Slabada*
13. *Šventininkai*
14. *Šventoji (žr. XV)*
15. *Tarbiškės*
16. *Vilūnai (žr. V)*

Mantas Daubaras

Būdos stovykla

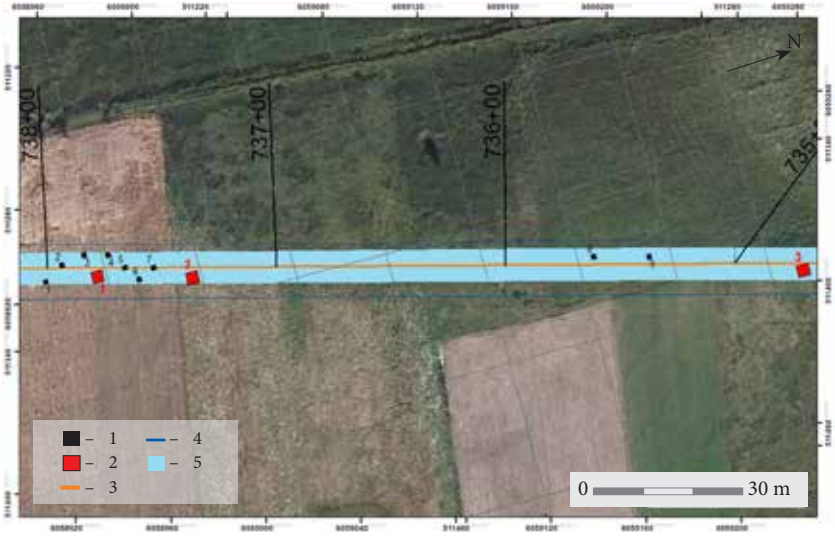
Būdos spėjamos senovės gyvenvietės vietoje (Prienų r., Jiezno sen.) 2020 m. vykdant LLDJ projektą, buvo ištirtas 111 m^2 plotas (devyni 2x2 m dydžio šurfai žvalgomųjų tyrimų metu ir trys 5x5 m dydžio perkasos detaliųjų tyrimų metu) (1 pav.).

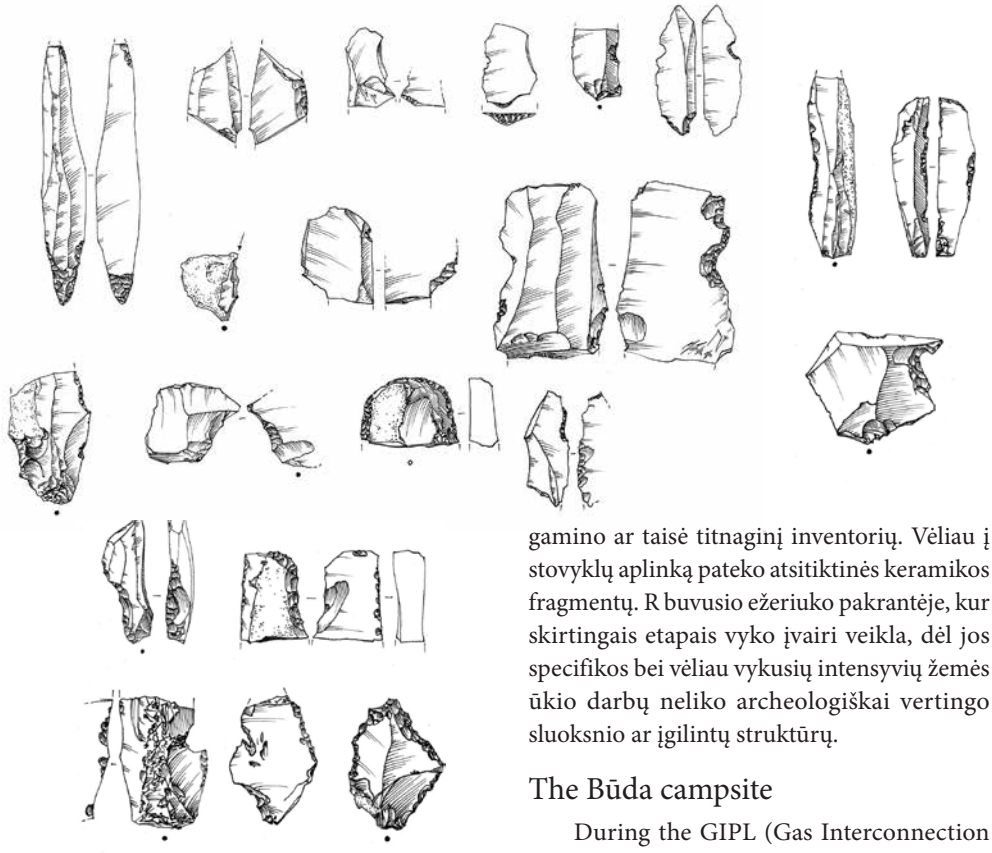
Būdos ir Valiūniškių kaimuose spėjamos senovės gyvenvietės aplinką 2015 m. žvalgė R. Vengalis, tačiau jokių archeologinių radinių nerado. Tais pačiais metais G. Jonutis, spėjamos senovės gyvenvietės aplinkoje žvalgomųjų tyrimų (*ATL 2015 metais*, 2016, p. 539) metu ištyręs 91 m^2 plotą, surado 5 radinius: 2 vienetus XVII–XIX a. keramikos, 1 titnago nuoskalą bei 2 titnaginius dirbinius – ovalinį kirvelį ir įkotinio strėlės antgalio fragmentą.

2020 m. tirtuose plotuose visi įvairių laikotarpių radiniai buvo surinkti tik armens sluoksnyje, jokių įgilintų struktūrų, kultūrinio sluoksnio pėdsakų ar archeologinių radinių po armeniu nefiksuota. Daugiausia rasta titnago radinių, iš kurių 19 galima skirti titnaginių dirbinių kategorijai, o likusius 63 – titnaginių įrankių gamybos atliekoms. Tyrimų metu rasta paleolitu–bronzos amžiumi datuojamų titnaginių dirbinių: 3 retušuotos skeltės, 12 nenustatytos paskirties dirbinių, gremžtukas, nuoskala ar rėžtukas, retušuota ir utilizuota nuoskala, strėlės antgalis, perdirbtas į rėžtuką, gremžtukas ar keliafunkcis dirbinys bei Svidrinio tipo įkotinis strėlės antgalis, datuotinas vėlyvuoju paleolitu (2 pav.). Titnago inventorius nevienalaikis – datuojamas paleolitu–bronzos amžiumi. Arime taip pat rastos 24 kaimiškos keramikos šukės,

1 pav. Situacijos ir tirtų vietų planas: 1 – 2020 m. žvalgomųjų tyrimų vietos; 2 – 2020 m. detaliųjų tyrimų vietos; 3 – būsimo dujotiekio vieta; 4 – 22 m pločio žemės judinimo darbų riba; 5 – 14 m pločio žemės judinimo darbų riba. M. Daubaro brėž.

Fig. 1. General area plan and investigated areas: 1 – location of test pits in 2020; 2 – location of excavated trenches in 2020; 3 – location of the gas pipeline; 4 – 22-metre boundary of earthworks; 5 – 14-metre boundary of earthworks.

2 pav. Tyrimų metu surasti titnaginiai dirbiniai. G. Gudaitienės pieš.

Fig. 2. Flint artefacts discovered at the site

datuojamos XVIII–XX a. Tyrimų metu surasti archeologiniai radiniai perduoti LNM.

Atsižvelgiant į šių bei ankstesnių tyrimų metu surinktą informaciją, galima teigti, kad Būdos spėjamos senovės gyvenvietės vieta ant buvusio ežeriuko R kranto buvo patogi akmens–bronzos amžiaus medžiotojų stovyklėlėms įsikurti. Stovyklavietėse surasti titnaginiai dirbiniai leidžia manyti, jog čia apsistoję gyventojai vertėsi medžiokle, atliko kitus buities darbus, gamino ar taisė titnaginį inventorių. Vėliau į stovyklų aplinką pateko atsitiktinės keramikos fragmentų. R buvusio ežeriuko pakrantėje, kur skirtingais etapais vyko įvairi veikla, dėl jos specifikos bei vėliau vykusių intensyvių žemės ūkio darbų neliko archeologiškai vertingo sluoksnio ar įgilintų struktūrų.

The Būda campsite

During the GIPL (Gas Interconnection Poland–Lithuania) project in 2020, an area of 111 m^2 (Fig. 1) was investigated at the probable location of the Būda settlement in the Prienai district in Southern Lithuania. The ploughed layer contained rural pottery sherds from the 18th–20th centuries, and flint artefacts and debitage dating from the Palaeolithic to the Bronze Age. The flint assemblage contained the following types of artefacts: retouched blades; artefacts of unknown function; a scraper; a flake or a burin; retouched and utilized flakes; an arrowhead remade into a scraper; a multifunctional tool; and a tanged point (Fig. 2). Located on the eastern side of an ancient lake bed, the site should be considered a recurring-use campsite.